ΕΤΟΣ Α΄. *Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1911* ΑΡΙΘ. 41

ΠΟΙΜΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ͵ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΔΑΠΑΝΗ͵ ΤΩΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ͵ ΤΡΙΤΗ͵

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

(Ζ΄. 11—16)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοί, καὶ ὄχλος πολύς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκώς, υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ αὕτη ἦν χήρα· καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σωροῦ, (οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν,) καὶ εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ λέγω· Ἐγέρθητι. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες· Ὅτι Προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

Ἀναχωρεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ τὴν Καπερναοὺμ καὶ ἔρχεται εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Ναΐν. Ἀλλ' ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως, πλῆθος πολὺ συνώδευε τὴν κηδείαν ἑνὸς νέου «ὃς ἦν μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ· καὶ αὕτη ἦν χήρα», καθ' ἃ διηγεῖται τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον. Χωρὶς νὰ περιμείνῃ νὰ τὸν παρακαλέσῃ ἡ δυστυχὴς

μήτηρ τοῦ νεκροῦ, ἢ ἄλλος τις συγγενὴς ἢ φίλος νὰ μεσιτεύσῃ παρ᾽αὐτῷ ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως, ἐξ εὐσπλαγχνίας πρὸς τὴν κλαίουσαν καὶ ὀδυρομένην μητέρα, ἐλυπήθη αὐτὴν καὶ πρῶτον μὲν ἀπηύθυνεν εἰς αὐτὴν λόγους ἀγάπης καὶ παρηγορίας· «εὐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ, μὴ κλαῖε»· ἔπειτα δὲ καὶ δι᾽ ἔργου ἀπέδειξε τὴν συμπάθειαν τῆς εὐαισθήτου καὶ τρυφερᾶς καρδίας του, ἀναστήσας τὸν νεκρὸν νεανίαν, «καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ».

Καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, οἱ ὁποῖοι ἔχομεν τὴν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ γινώμεθα μιμηταὶ τοῦ θείου Διδασκάλου, δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν μεσιτείας καὶ παρακλήσεις ὅταν βλέπωμεν τοὺς ἀδελφοὺς ἀνθρώπους πάσχοντας, στερουμένους καὶ κλαίοντας, ἀλλ᾽ αὐθόρμητοι καὶ πρόθυμοι νὰ τρέχωμεν εἰς βοήθειαν αὐτῶν, νὰ παρέχωμεν εἰς αὐτοὺς τὸ κατὰ δύναμιν τὰ ἐλλείποντα μέσα, νὰ σπογγίζωμεν τοὺς κλαίοντας ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ ἀποξηραίνωμεν τὰ ῥέοντα δάκρυα διὰ τῶν καλῶν καὶ παραμυθητικῶν ἡμῶν λόγων, διὰ τῶν ἀδελφικῶν καὶ χριστιανικῶν ἡμῶν ἔργων. Καὶ τοιαύτη αὐθόρμητος καὶ ἄνευ παρακλήσεων βοήθεια καὶ εὐεργεσία, εἶνε ἡ μεγαλυτέρα ἀπόδειξις τῆς ἀγαθότητος τῆς καρδίας, καὶ ἀνακουφίζει σπουδαίως τοὺς πάσχοντας. Ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, τὴν ξένην συμφορὰν καὶ δυστυχίαν, ἂς τὴν θεωρήσῃ ἰδικήν του καὶ θὰ πεισθῇ ὅτι ἡ αὐτοπροαίρετος συνδρομὴ εἶνε βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὸν ὑποφέροντα, διότι μοιράζεται ἡ λύπη, μερίζεται τὸ ἐκ τῆς λύπης βάρος, καὶ ἀνακουφίζεται ἡ ἐκ λύπης βεβαρημένη καρδία· καὶ ἡ ἀνακούφισις αὕτη, ἡ ἐκ τῆς αὐθορμήτου συνδρομῆς προερχομένη, εἶνε τόσῳ μᾶλλον πολύτιμος, ὅσῳ δὲν ὀφείλεται οὔτε εἰς παρακλήσεις, οὔτε εἰς μεσιτείας, οὔτε εἰς ὑποσχέσεις· εἶνε πολύτιμος διότι εἶνε εἰλικρινὴς συμμετοχὴ ἐξ αἰσθήματος· εἶνε πολύτιμος, διότι δὲν εἶνε ἐξηγορασμένη, ἀλλ᾽ ἀπόρροια καὶ συνέπεια ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς ἀγάπης. Πόσον δὲ ἡ ἐκδήλωσις τοιαύτης ἀγάπης ἀνακουφίζει καὶ παρηγορεῖ, πᾶς ζῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐννοῇ τελείως. Ἀλλὰ καὶ πόσῳ μεγάλην εὐχαρίστησιν, πόσῳ ζωηρὰν ἱκανοποίησιν, προξενεῖ ἡ αὐτοπροαίρετος βοήθεια, ἡ αὐτόκλητος συνδρομὴ εἰς τοὺς ἐνεργοῦντας αὐτήν, μόνον οἱ δοκιμάσαντες ἐξ ἡμῶν τοῦτο εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσι! Δὲν εἶνε ὑπερβολή, ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἀγαλλίασις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κάμνουν τὸ καλόν, καὶ μάλιστα ἄνευ παρακλήσεων, μεσιτειῶν καὶ ὑποσχέσεων, εἶνε πολὺ γλυκυτέρα καὶ πολὺ ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν χαρὰν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν τὴν εὐεργεσίαν. Ὥστε κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ θείου Λυτρωτοῦ ἡμῶν κάμνοντες τὸ καλὸν αὐτοπροαιρέτως εἰς πάντα ἄνθρωπον, παρέχοντες τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν ἡμῶν ὄχι μόνον εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ γνωστούς, ἀλλὰ καὶ εἰς ξένους καὶ εἰς ἐχθροὺς καὶ εἰς ἀγνώστους, ἔχοντας ἀνάγκην αὐτῆς, καὶ τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ ἀκολουθοῦμεν καὶ τοὺς πλησίον ἀνακουφίζομεν καὶ χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν εἰς τοὺς ἑαυτούς μας προξενοῦμεν, καὶ δόξαν καὶ τιμὴν προσπορίζομεν καὶ ἱκανοποίησιν σπουδαίαν δοκιμάζομεν. «Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν (Ρωμ. Β´10)».

Ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τὴν χήραν τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία πολὺ φυσικὰ ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο διὰ τὸν πρόωρον θάνατον τοῦ μονογε-

νοῦς υἱοῦ της, σύστασιν τοῦ Κυρίου, νὰ μὴ κλαίῃ, χρεωστοῦμεν νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅταν ὁ σκληρὸς θάνατος ἁφαρπάζῃ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας ἡμῶν πρόσωπα προσφιλῆ. «Μὴ κλαῖε» εἶπεν εἰς τὴν κλαίουσαν χήραν μητέρα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. «Μὴ κλαίετε» εἶπεν εἰς τοὺς κοπτομένους καὶ θρηνοῦντας οἰκείους τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου (Λουκ. Η΄ 52). «Μὴ λυπεῖσθε περὶ τῶν κεκοιμημένων, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα» γράφει διδάσκων καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Ι Θεσ. Δ΄ 13). Ἀλλὰ πῶς λοιπόν; Νὰ μὴ λυπώμεθα καὶ νὰ μὴ κλαίωμεν, ὅταν ἀποχωριζώμεθα προσώπων ἀγαπητῶν; Νὰ κλείσωμεν τὰς θύρας τῶν καρδιῶν μας νὰ μὴ εἰσέρχεται ἡ λύπη; Νὰ ξηράνωμεν τὰ ἐκ φυσικῆς ἀνάγκης ῥέοντα δάκρυα; Ὄχι, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Νὰ λυπώμεθα, νὰ χύνωμεν δάκρυα, νὰ ἐκδηλοῦμεν τὴν λύπην μας, διότι εἰς ταῦτα μᾶς ἐξαναγκάζει ἡ ἀνθρωπίνη ἡμῶν φύσις, εἰς τοῦτο μᾶς παρακινεῖ καὶ ὁ σοφὸς λέγων «τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα» (Σειρὰχ ΛΗ΄. 16). Ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἡμῶν, ἡ λύπη ἡμῶν, νὰ μὴ εἶνε ἀποτελέσματα ἀπελπισίας. Τοιαύτη λύπη, τοιαῦτα δάκρυα, ἁρμόζουσιν εἰς τοὺς ἀπίστους «τοὺς μὴ ἔχοντας ἐλπίδα»· ὄχι εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἐλπίζομεν εἰς μέλλουσαν ζωὴν καὶ ἀνάστασιν, οἱ ὁποῖοι πιστεύομεν ὅτι «ὁ Ἰησοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη» καὶ ὅτι καὶ «τοὺς κοιμηθέντας ἄξει σὺν αὐτῷ» (Ι Θεσ. Δ΄ 14), οἱ ὁποῖοι ἐδιδάχθημεν καὶ καθ᾿ ἑκάστην διδασκόμεθα ὅτι ἀποθνήσκοντες μεταβαίνομεν «ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν» (Ἰωάν. Ε΄ 24), οἱ ὁποῖοι γνωρίζομεν ὅτι ἀληθινὴ καὶ μόνιμος καὶ διαρκὴς πατρὶς καὶ κατοικία ἡμῶν δὲν εἶνε ὁ κόσμος αὐτός, ἐν τῷ ὁποίῳ ζῶμεν, ἀλλ᾿ ἄλλος τις τόπος, ἄλλη πατρὶς ὁ οὐρανός· «οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν» (Ἑβρ. ΙΓ΄. 14). Τότε μόνον ἔχομεν δίκαιον νὰ χύνωμεν δάκρυα ἀπελπισίας, τότε μόνον δεδικαιολογημένως ἡ λύπη ἡμῶν πρέπει νὰ εἶνε ἀπαρηγόρητος, ὅταν εἰξεύρωμεν ὅτι ὁ ἀποθανὼν ἔζησε ζωὴν ὄχι χριστιανικήν, ἀλλὰ ζωὴν πλήρη ἀνομίας καὶ ἀδικίας, ὅτι ἀφῆκεν ὄνομα διὰ τοῦτο μισητόν, ὅτι τὸν εὗρῆκε καὶ τὸν παρέλαβεν ὁ θάνατος ἀμετανόητον, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν μεταβαίνει ὄχι εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, ἀλλ᾿ εἰς ἀνάστασιν κρίσεως» (Ἰωάν. Ε΄ 29). Ἀλλὰ καὶ τότε τὰ δάκρυα δὲν μᾶς ὠφελοῦν εἰς τὸ παραμικρόν, ὅσον θὰ μᾶς ὠφελήσῃ τὸ ἐκ τοῦ ἀποθανόντος δίδαγμα, ὥστε νὰ μὴ ζῶμεν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλ᾿ ἐν τῇ ἀρετῇ, καὶ ἂν ὡς ἄνθρωποι σάρκα φοροῦντες καὶ τὸν κόσμον οἰκοῦντες ὑποπέσωμεν εἰς ἁμαρτήματα, νὰ μὴ μένωμεν ἀμετανόητοι, μὲ τὴν μωρὰν ἐλπίδα ὅτι ὁ θάνατος εἶνε μακράν μας καὶ διὰ τοῦτο ἀναβάλλομεν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὴν μετάνοιάν μας· χωρὶς νὰ σκεπτώμεθα ὅτι ὁ θάνατος ἐπερχόμενος «ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ» προσβάλλει πᾶσαν τάξιν, πᾶσαν ἡλικίαν ἀδιακρίτως.

Χριστιανοὶ ἀδελφοί, οἱ νεκροί, οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες (Ἀποκ. ΙΔ΄. 13), δὲν ἀποθνήσκουσιν, ἀλλὰ καθεύδουσι κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ οὐρανίου Διδασκάλου (Λουκ. Η΄. 53), καὶ κατὰ τὴν θείαν ὑπόσχεσίν του «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται» καὶ «πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰωάν. ΙΑ΄. 25—26). Μὴ παροργίζωμεν λοιπὸν τὸν ἅγιον Θεὸν διὰ τῆς ἀπελπιστικῆς λύπης ἡμῶν καὶ

ἐνίοτε διὰ τῶν μεμψιμοιριῶν ἡμῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ προσφιλῶν καὶ ἠγαπημένων προσώπων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὰς ἀνεξερευνήτους θείας βουλὰς μετακαλούμενα πλησίον του, φεύγουσι μὲν τὰ πολυτάραχα τοῦ ἐπιγείου βίου κύματα, πορεύονται δὲ εἰς τοὺς ἀκυμάντους καὶ γαληνιαίους κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ «ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός». Ἀπεναντίας ἂς δοξολογῶμεν αὐτόν, ἂς εὐχαριστῶμεν αὐτὸν ἐν παντί, καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ.

ΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

Θ΄.

«*Οἱ τὰ Χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι τὸν τρισάγιον ὕμνον προσᾴδοντες, πᾶσαν τὴν βιωτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν, ὡς τὸν βασιλέα τῶν ὅλων ὑποδεξόμενοι, ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον τάξεσιν*».

Τῆς μεγάλης ἱεροπραξίας μεγάλην βλέπομεν καὶ τὴν προετοιμασίαν. Ἡ ἁγία Ἐκκλησία διδάσκουσα ἡμᾶς, πόσον ὑψηλὴν προσηγορίαν ἤδη φέρομεν, ὁπόταν εἰκονίζωμεν ἐν ἑαυτοῖς τὰ Χερουβίμ, καὶ μετὰ τῶν οὐρανίων Δυνάμεων συμμεριζώμεθα τὸν τρισάγιον ὕμνον, καὶ πρὸς ποίαν ἀκατάληπτον προετοιμαζόμεθα ἱεροπραξίαν, ὁπόταν συνάμα ταῖς ἀγγελικαῖς τάξεσι μέλλωμεν ὑποδέξασθε τὸν μέγαν Βασιλέα τῆς δόξης; διὰ μητρικῆς φωνῆς καταπείθει ἡμᾶς, ἵνα ἀποθέμενοι, οὕτως εἰπεῖν ἀφ᾽ ἑαυτῶν πάντας τοὺς βιωτικοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὰς μερίμνας, ἀθορύβως καὶ ἐν καθαρότητι ἰδιαζούσῃ τοῖς ἀσωμάτοις, θεωρῶμεν τὴν ὑπερουράνιον προπομπήν. Αὐτὴ ἐμβάλλει ἐν τῷ στόματι ἡμῶν τὸν ἐξῆς Χερουβικὸν ὕμνον: «*Οἱ τὰ Χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι τὸν τρισάγιον ὕμνον προσάδοντες, πᾶσαν τὴν βιωτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν, ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων ὑποδεξόμενοι, ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον τάξεσιν*».

Ὕμνος ἐπιφανής, κατανυκτικός, συγκινητικός! Οὗτος ἐνεργεῖ ἐπὶ τὰς καρδίας τῶν πιστῶν μετ᾽ ἰδιαιτέρας δυνάμεως, συγκινεῖ αὐτὰς βαθύ

τατα, καὶ ἀποσπᾷ ἐντρόμου κατανύξεως δάκρυα. Ἐν τούτοις πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εὐλαβοῦς συγκινήσεως ἐξέρχεται διὰ τῶν ἠνεῳγμένων πυλῶν ἐκ τῆς ἀπροσίτου τοῖς μὴ ἱερωμένοις ἁγιωσύνης τοῦ θυσιαστηρίου ὁ Λειτουργός, ὡς ὁ τῆς Ἀποκαλύψεως Ἄγγελος, μετὰ τοῦ θυμιατηρίου, ἀναγγέλλει τὸ ἐπακολουθῆσον μέγα καὶ σωτηριῶδες μυστήριον. Ἐν γένει οὗτος ὁ τῆς θείας Λειτουργίας καιρὸς τοσοῦτόν ἐστι παθητικός, ὥστε ἡ καρδία καὶ τὸ πνεῦμα κυριεύονται ἀκουσίως ὑπό τινος ἰδιαιτέρου τρόμου καὶ τῆς προσδοκίας μεγάλου τινὸς καὶ φοβεροῦ. Καὶ ἐπ' ἀληθείας αἱ παθητικαὶ στιγμαὶ ἐφίστανται· καθότι ἡ μετὰ τῶν ἁγίων Δώρων εἴσοδος ἐκ τοῦ Θυσιαστηρίου ἐν τῷ Ναῷ εἰκονίζει τὸ ἑκούσιον πάθος καὶ τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὡς ἀρνίον ἐσφαγμένον πρὸ καταβολῆς κόσμου, ὡς λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἐλθὼν θεῖναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, πάντοτε ἀπεκάλυπτε τὸ θεῖον κήρυγμα τῆς σωτηρίας διὰ προφητικῶν ῥήσεων πρὸ τοῦ σταυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου· «*μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ » ἀποκτενοῦσιν αὐτόν*». Οὕτως ἐπανέλεγε πολλάκις τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Ἰδοὺ τέλος ἄγεται ἤδη, ὡς πρόβατον, ἐπὶ σφαγήν! Ἐνατενίσατε, ἀδελφοί, ἐπὶ τὴν μεγάλην καὶ φοβερὰν προπομπήν· οἱ ἱερουργοῦντες ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ ἁγιαστηρίου πορεύονται διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, δι' ἧς ἐτελεῖτο καὶ ἡ μετὰ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου εἴσοδος, ἀλλὰ νῦν οὐχὶ ὁ τοῦ Εὐαγγελίου ἦχος εὐφραίνει τὴν ψυχήν, ἀλλὰ τὰ σημεῖα τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ θανάτου συγκινοῦσι τὴν καρδίαν· καθότι τὸ ἱερὸν Δισκάριον μετὰ τοῦ σφαγιασθέντος ἀμνοῦ προμηνύει τὸ πάθος καὶ τὴν σταύρωσιν, τὸ δὲ ἅγιον Ποτήριον τοῦ οἴνου καταγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου. Οὕτως ἡ λαμπρὰ εὐαγγελικὴ ὁδὸς τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετεβλήθη εἰς αἱματηράν, παθητικὴν καὶ σταυρικὴν ὁδόν. Οὕτως ὁ μέγας Μεσίτης ἡμῶν ἀρξάμενος τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ κεχαριτωμένου κηρύγματος τῆς μετανοίας καὶ πίστεως, ἀποπερατοῖ αὐτὴν διὰ τῆς προσφορᾶς Ἑαυτοῦ εἰς θυσίαν ὑπὲρ τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτιῶν! Λαμβάνει ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ οὐρανίου Πατρὸς αὐτοῦ καὶ δεικνύει ἡμῖν τὸ ποτήριον τῶν παθημάτων αὐτοῦ, ὅπερ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ προώρισεν αὐτῷ πιεῖν. Οὕτως ἐφάπαξ σαφηνίζει ἡ ἁγία Ἐκκλησία τὴν μετὰ τῶν θείων δώρων εἴσοδον· «*Ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων προέρχεται σφαγιασθῆναι.*» Ἐὰν δὲ οἱ Ἄγγελοι ἀοράτως παρίστανται νῦν εὐλαβούμενοι ἐνώπιον τοῦ μεγάλου μυστηρίου, τίς τῶν πιστῶν δὲν θέλει κυριευθῇ ὑπὸ κατανύξεως, ὑπὸ συγκινήσεως καὶ κλονισμοῦ ψυχῆς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ φοβερᾷ καὶ μυστηριώδει ὁράσει; τίς τῶν πιστῶν δὲν θέλει κλίνει τὴν κεφαλὴν καὶ δὲν θέλει προσπέσει ἐν δάκρυσι μετανοίας ἐνώπιον τοῦ Λυτρωτοῦ τοῦ κόσμου ἐπαναλαμβάνων μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τὴν προσευχὴν τοῦ εὐγνώμονος λῃστοῦ, «*Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου;*»

Ἀλλὰ μὴ σταματᾶτε, ἀδελφοί· ἐξακολουθήσατε βλέποντες μετ᾿ εὐλαβείας τὰ τελούμενα. Συνοδεύσατε διὰ τῆς ὑμετέρας προσοχῆς τὴν μυστηριώδη προπομπὴν ἐν τῷ ἁγιαστηρίῳ! Ἰδοὺ ἀοράτως καὶ μυστικῶς ὁ ἐν τοῖς Δώροις πορευόμενος ἀθλητὴς ἀνέρχεται ἐπὶ θρόνου. Τί δὲ τοῦτο σημαίνει; Αἴ, ἀδελφοί! ἐὰν τὸ ὄμμα τοῦ πιστεύσαντος ληστοῦ διεῖδεν ἐν τῷ μεγάλῳ ἀθλητῇ τὸν Κύριον τῆς δόξης, ἐὰν ἐν τῷ τεθεατρισμένῳ σταυρῷ εἶδε τὸν θρόνον τοῦ Παντοκράτορος Βασιλέως, καὶ διὰ τοῦτο καθικέτευσεν αὐτόν, ἵνα ὑποδεχθῇ ποτε αὐτὸν ἐν τῇ θείᾳ αὐτοῦ βασιλείᾳ, ἡμεῖς οὐ μέλλομεν ὁρᾶν ἐν τῷ μυστικῶς πορευομένῳ νῦν ἐπὶ τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον, τὸν ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου; Ἰδοὺ ἡ ἁγία Ἐκκλησία πανηγυρικῶς ὑποδείκνυσι τὸν ἀοράτως ταῖς ἀγγελικαῖς δορυφορούμενον τάξεσιν Βασιλέα τῶν ὅλων, «*ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων ὑποδεξόμενοι*». Ἰδοὺ οὗτος ἐν τοῖς ἁγίοις Δώροις ὑψοῦται ἐπὶ τῆς θείας Τραπέζης. Αὕτη ἡ ἁγία Τράπεζα ἐστὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐφ᾿ οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μυστηριωδῶς προσφέρεται, ὡς ἀμνός· ἀλλ᾿ ἡ αὐτὴ ἁγία Τράπεζά ἐστι καὶ ὁ θεῖος ἐκεῖνος Θρόνος, ἐφ᾿ οὗ αὐτὸς καθίσει ποτὲ ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ τῆς θεότητος, ὡς Κριτὴς τοῦ κόσμου. Ὢ πόσον δικαίως ἐκφωνεῖται ἤδη ἡ φωνὴ τοῦ εὐγνώμονος ληστοῦ! ὢ πόσον προσφυῶς καὶ ἐγκαίρως ἡ Ἐκκλησία καθικετεύει τὸν Κύριον «*μνησθῆναι πάντων τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ*»!

Ὅταν βλέπωμεν τελουμένας τὰς θείας ταύτας ἱεροπραξίας, ὅταν βλέπωμεν τὰς μεγάλας ταύτας καὶ μυστηριώδεις ἐμφανίσεις ἡμεῖς οἱ παρεστῶτες ἐν τῷ Ναῷ, μὲ ποίαν ἆρά γε καθαρότητα καρδίας καὶ μὲ ποῖα εὐσεβῆ αἰσθήματα ὀφείλομεν νὰ παριστάμεθα, ἔτι δὲ καὶ μὲ ποίαν κατάνυξιν καὶ εὐλάβειαν ὀφείλομεν νὰ παρακολουθῶμεν τὰ τελούμενα; Ἡ ἁγία Ἐκκλησία ὑπομιμνήσκει ἡμῖν ὁποίους τινὰς θέλει νὰ βλέπῃ ἡμᾶς κατὰ ταύτην τὴν μεγάλην στιγμήν. Ἀπαιτεῖ αὕτη παρ᾿ ἡμῶν ἐν πρώτοις πνεῦμα ζώσης πίστεως καὶ καθαρότητος μετανοησάσης καρδίας. Ὅταν προσεγγίζῃ ὁ καιρὸς τῆς προσφορᾶς τῶν ἁγίων Δώρων, ἡ Ἐκκλησία ἐκφωνεῖ εἰς ἐπήκοον πάντων· «*Ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε· μή τις τῶν κατηχουμένων. Ὅσοι πιστοί, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*».

Ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους δὲν ἐπέτρεπε τὴν θεωρίαν τῶν χριστιανικῶν μυστηρίων, ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἑτοιμαζομένους μὲν ἵνα εἰσέλθωσιν ἐν τῇ ἁγίᾳ κοινωνίᾳ τῶν πιστῶν, μήπω δὲ βαπτισθέντας, ἀλλ᾿ οὐδ᾿ εἰς ἐκείνους, οἵτινες μετὰ τὸ βάπτισμα ἐμόλυναν τὴν ἐν χάριτι ζωὴν αὐτῶν διὰ μεγάλων παραπτωμάτων· καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς ἱερουργίας τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας, δὲν ἐπέτρεπε νὰ παρευρίσκωνται, οὔτε οὗτοι οὔτε οἱ ἄλλοι. Σήμερον δὲ ἡ ἁγία Ἐκκλησία, καίπερ κατὰ μητρικὴν συγκατάβασιν δὲν ἐπιμένει εἰς τοῦτο, οὐχ ἧττον ὅμως ἐξακολουθεῖ κηρύττουσα τὴν ἐκχώρησιν, καὶ διὰ τούτου ὑπενθυμίζει τοὺς πιστοὺς ὅτι ὀφείλουσι νὰ διάγωσιν ἀξίως τῆς κλήσεως αὐτῶν, ἀφήνει δὲ τὸν πραγματι-

κὸν ἀποχωρισμὸν τῶν ἀναξίων εἰς τὴν ἰδίαν ἑκάστου συνείδησιν καὶ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ.

Τὶ δέ, ἀδελφοί, διανοούμεθα ἡμεῖς περὶ ἑαυτῶν; ἱστάμεθα ἆρά γε ἐν τῇ τάξει τῶν πιστῶν, ἢ φεύγομεν ἔξω τοῦ Ναοῦ ὡς οἱ κατηχούμενοι; Συνιστῶμεν ἆρά γε τὴν ἁγίαν ἐκλεκτὴν ποίμνην, ἢ ἀγέλην ἀνθρώπων ἀπελαυνομένων ἐκ τοῦ ἁγιαστηρίου; Δικαιοῦμεν ἆρά γε τὴν προσηγορίαν τῶν πιστῶν διὰ τῆς ζώσης ἡμῶν πίστεως; Διακρινόμεθα τῶν κατηχουμένων διὰ τῆς μαρτυρίας τῆς πνευματικῆς συνέσεως καὶ διὰ τῶν καρπῶν τῆς μετανοησάσης καρδίας ἡμῶν; Τί δὲ θέλει συμβῇ, ἐὰν ἡμεῖς πρὸς ταῖς ἀδιαλείπτοις ἡμῶν ἁμαρτίαις, ταῖς μεγάλαις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ βαρείαις, σφετεριζώμεθα τὴν ἁγίαν τῶν πιστῶν προσηγορίαν; τί θὰ συμβῇ, ἐὰν ἐν ἀμερίμνῳ λήθῃ ἑαυτῶν, στηριζόμενοι ἐπὶ ταύτης τῆς νενοσφισμένης προσηγορίας τῶν πιστῶν, προσερχώμεθα αὐθαδῶς εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ Κυρίου καὶ πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν μεγάλων θείων μυστηρίων; Ἡ θέσις ἡμῶν εἶναι φρικτή! Ἀλλὰ δὲν βλέπομεν δυστυχῶς αὐτήν· αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν ἐν πολλοῖς ἀπατῶσιν ἡμᾶς. Ἐνατενίζομεν ἐπὶ τὰ τελούμενα ἐν τῷ Ναῷ μεγάλα μυστήρια· ἀλλ' ἀόρατος χεὶρ ἴσως ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἡμῶν ὀμμάτων πέπλον ἀδιαπέραστον. Παριστάμεθα ἐνώπιον τοῦ κεχαριτωμένου ἁγιαστηρίου· ἀλλὰ παριστάμεθα ὡς νεκρὰ σώματα. Ἴσως αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἀπερρίφθησαν, ἴσως, ὡς ἀνάξιαι, ὑπὸ τῆς δικαίας τοῦ Θεοῦ κρίσεως μακρὰν τῆς ἱερᾶς τῶν πιστῶν ὁμηγύρεως.

Μεγάλη ἐπ' ἀληθείας ἀπαιτεῖται παρ' ἡμῶν καθαρότης καὶ ἁγιότης, ὁπόταν ἱστάμεθα ἐνώπιον τοῦ ἠνεῳγμένου Ἁγιαστηρίου, καὶ βλέπωμεν τὰ ἀκατάληπτα μυστήρια. Διὰ ταῦτα ἡ ἁγία Ἐκκλησία, δεύτερον, ἐντέλλεται ἡμῖν, ἵνα *«ἀποθώμεθα πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν,»* ὑπομιμνήσκουσα ἡμᾶς, ὅτι μετὰ τῶν Ἀγγελικῶν Δυνάμεων συνιστῶμεν ἕνα χορὸν ἐπουράνιον, τὰ Χερουβὶμ ἐν ἑαυτοῖς εἰκονίζοντες. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἐπειδὴ βλέπει, ὅτι οὐδόλως ὁμοιάζομεν τοῖς Χερουβίμ, μετὰ μητρικῆς στοργῆς προτρέπεται ἡμᾶς, ἵνα, κατὰ τοῦτον τὸν ἅγιον καιρόν, ἐγκαταλιπόντες πᾶν γήϊνον ἐν τῇ γῇ, πᾶν κοσμικὸν ἐν τῷ κόσμῳ, πετασθῶμεν ὑπεράνω τοῦ ὁρατοῦ, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν ἀθανάτων πνευμάτων ἐν καθαρᾷ πτήσει τοῦ πνεύματος παρασταθῶμεν ἀοράτως τῇ παρούσῃ ἐν τῷ ἁγιαστηρίῳ παναγίᾳ Τριάδι, καὶ νοερῷ βλέμματι συνοδεύωμεν τὸν διαβαίνοντα Χριστόν. *«Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία, καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ μηδὲν γήϊνον ἐν ἑαυτῇ λογιζέσθω»*· διότι (ὅπως ἀλλαχοῦ λέγεται) *«Νῦν αἱ Δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σὺν ἡμῖν ἀοράτως λατρεύουσιν· » ἰδοὺ γὰρ εἰσπορεύεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.»* Πόσον πραγματικῶς μεγάλην φέρομεν ἐφ' ἑαυτοὺς προσηγορίαν, ὅταν μυστικῶς παριστῶμεν ἐν ἑαυτοῖς τὰ Χερουβίμ! Εἰς ποῖον ὕψος ἀκατάληπτον ἀνυψούμεθα, ὅταν ἐν ἑνὶ χορῷ μετὰ τῶν Ἀσωμάτων παριστάμεθα τῇ ζωοποιῷ Τριάδι! Ἡλίκον ἀκατανόητον ὁρῶμεν μυστήριον, ὅταν ἐν τῷ Ναῷ, κατὰ ταύτην τὴν μεγάλην στιγμήν, ὁ οὐρανὸς ἑνοῦται μετὰ τῆς γῆς, οἱ Ἄγγελοι μετὰ

τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Θεὸς ὑπό τε τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων κτισμάτων, ὑπό τε τῶν ἐνσωμάτων καὶ ἀσωμάτων δυνάμεων διὰ τοῦ Τρισαγίου ὕμνου δοξολογεῖται! Δικαίως λοιπὸν ἡ ἁγία Ἐκκλησία ἐπιβάλλει ἡμῖν τὸ καθῆκον, ἵνα *«ἀποθώμεθα πᾶσαν τὴν βιωτικὴν μέριμναν καὶ στῶμεν μετὰ φόβου καὶ τρόμου»*.

Καιρὸς πάλιν, ἀδελφοί, ἵνα ἐπιστραφῶμεν εἰς ἑαυτούς. Ἐὰν κατὰ ταύτην τὴν φοβερὰν ὥραν παριστάμεθα ἄνευ φόβου, ἄνευ κατανύξεως, ἄνευ προσοχῆς· ἐὰν καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ πνεῦμα τῆς ματαιότητος κυριαρχῇ ἐν ἡμῖν· ἐὰν ἡ γῆ ἡ μοιχαλὶς καὶ ἁμαρτωλὸς εὑρίσκῃ ἐλεύθερον καταφύγιον ἐν ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς καὶ καρδίαις· εἴπατε, εἰκονίζομεν τότε τὰ Χερουβίμ; εἴμεθα ἄξιοι ἵστασθαι ἐν τῇ μετὰ τῶν Ἀγγέλων τάξει; οὐχὶ βεβαίως. Αἱ ἄνω Δυνάμεις οὐ συσταθήσονται μεθ' ἡμῶν, ἢ μᾶλλον, οὐδόλως ἐπιτρέψουσιν, ἵνα ἡμεῖς συμμεριζώμεθα μετ' αὐτῶν τὸν τρισάγιον οὐράνιον ὕμνον· ἡ Παναγία Τριὰς οὐκ ἀποκαλύψει ἡμῖν τὴν θείαν αὐτῆς δόξαν· ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς οὐ δείξει ἡμῖν τὴν μεγάλην αὐτοῦ καὶ μυστηριώδη προέλευσιν.

«Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι», ἐφοπλισθῶμεν παντὶ σθένει ἐναντίον τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Στῶμεν ἀκραδάντως ὑπὲρ τῆς ἁγίας τῶν πιστῶν κλήσεως. Μὴ ἀποβάλωμεν τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην θέσιν, ἐφ' ἧς στήσει ἡμᾶς ἡ ἁγία Ἐκκλησία. Ἐν πνεύματι ζώσης πίστεως ὡς τὰ Χερουβίμ, ἐν θερμῇ ἀγάπῃ ὡς τὰ Σεραφείμ, ἐν καθαρότητι ψυχῆς καὶ σώματος ὡς οἱ Ἄγγελοι, προσκυνήσωμεν τῇ ζωοποιῷ Τριάδι, καὶ σὺν αὐτοῖς ἀνυμνήσωμεν τὸν Τρισάγιον ὕμνον. Ἐπὶ τῆς μεγάλης μετὰ τῶν μυστικῶν δώρων προπομπῆς προσπέσωμεν ἐν δάκρυσι μετανοίας καὶ προσευχῆς ἐνώπιον τοῦ διαβαίνοντος Χριστοῦ, καὶ συμπροπέμψωμεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν μέγαν ἀγῶνα τοῦ πάθους, ἐπαναλαμβάνοντες τὴν προσευχὴν τοῦ εὐγνώμονος λῃστοῦ. Μὴ ἀφήσωμεν ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν τὴν σωτήριον ταύτην προσευχὴν ἕως τῆς τελευτῆς ἡμῶν· διότι καὶ ἐξυπνήσαντες, μετὰ τὴν νύκτα τοῦ τάφου, καλῶς, κάλλιστα δυνάμεθα ἵνα προσηλώσωμεν τὸ πρῶτον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Κριτοῦ τοῦ κόσμου μετὰ τῆς προσευχῆς τοῦ λῃστοῦ, *«Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου!»* Ἀμήν.